

Çelik Boru İmalatı”, “Sac İmalatları” ve “Çeşitli Demir İmalatları” için 2008/14447 sayılı Kararname gereği fiyat farkı hesaplanırken, iş programına uygun olarak ilerleme yüzdelerinin dikkate alınmaması nedeniyle kamu zararına sebep olduğu hakkında

Kamu İdaresi Türü		
Yılı	2010	
Dairesi	2	
Dosya No	37892	
Tutanak No	39927	
Tutanak Tarihi	20.1.2015	
Kararın Konusu		

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra gereği görüşüldü:

43 sayılı İlam'ın 9. maddesi ile Aksu İnşaat AŞ & Akhaş İnşaat Ltd. Şti. Adi Ortaklığı yüklenimindeki 24.499.000,00 TL ihale bedelli Ankara Numune Hastanesine Bağlı Yenimahalle Devlet Hastanesi Ek Bina İnşaatı işine ait 11 no.lu kesin hakedişin incelenmesi sonucunda; “Çelik Boru İmalatı”, “Sac İmalatları” ve “Çeşitli Demir İmalatları” için 2008/14447 sayılı Kararname gereği fiyat farkı hesaplanırken, iş programına uygun olarak

ilerleme yüzdelerinin dikkate alınmaması nedeniyle 66.090,00 TL'ye tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçi dilekçesinde özetle; İlam'da fiyat farkı ödenecek sac ve çelik boru miktarının hesaplanmasında işin ilerleme yüzdeleri ve iş programının dikkate alınmadığı, çelik boru imalatının 28.08.2008 tarihli 3 no.lu hakedişte % 55 oranında, sac imalatlarının % 5 oranında gerçekleştiği, aynı şekilde çeşitli demir imalatlarının bünyesinde yer alan korkuluk, profil demiri, köşebent demiri, kutu profil gibi imalatlarında % 5 oranında gerçekleştiğinin belirtildiğini,

Söz konusu fiyat farkı kararname si 01/01/2008 ile 30/09/2008 tarihleri arasında kullanılan malzemeler için fiyat farkı ödenmesini öngördüğünü, bu tarihler arasında imalata giren ve kararnamede geçen malzemelerin miktarlarının esas alınacağını, Kararnamenin "İş programı" başlıklı 7. maddesinde; iş programında öngörülenden fazla imalat yapıldığı takdirde imalatın fiilen yapıldığı ay esas alınarak fiyat farkı ödemesi yapılacağını belirtildiğini,

İlamda daha çok imalat yapıldığını gösteren hiçbir durumun mevcut olmadığı iddia edilse de; 2008/14447 sayılı fiyat farkı kararnamesi gereği ödenmesi gereken inşaatın bünyesinde kullanılan ve "İlave fiyat farkı hesabında esas alınacak malzeme miktarı, işin onaylı projesine göre fiilen yapılan işin metrajı hesaplanarak bulunur." ilkesi doğrultusunda metrajlanarak hesaplandığını,

Çelik boru imalatı 28.08.2008 tarihli 3 numaralı hakediş itibari ile %55 oranında, inşaat imalatlarında kullanılan sac ise %5 oranında olsa da bu imalatlardan boru miktarı hesaplarda belirtildiği gibi 142.961,00 kg değil, İdare onaylı yazı ekinde belirtilen metrajlardan da anlaşılacağı üzere 152.169,50 kg olduğunu (Bu durumda ödemeye esas alınacak çelik boru miktarının $(152.169,50 - 142.961,00) \times 0,55 = 5.064,67$ kg olduğunu, (A))

3 no.lu hakediş kapsamında yer alan %5 oran ile belirtilen sac imalatlarında ise 27.083,00 kg toplam ağırlığındaki sac kapı kasalarının hakediş itibari ile imalatının tamamlandığını, (Bu durumda ödemeye esas alınacak sac miktarının $(27.083,00 \text{ kg} \times 0,05) = 1.354,15 \text{ kg}$, $27.083,00 - 1.354,15 = 25.728,85 \text{ kg}$ olduğunu, (B))

Bunun haricinde mekanik ve elektrik tesisatında sac imalat miktarlarının ve 3 numaralı hakedişte porsantaj oranlarının:

Havalandırma Tesisatı Galvanizli Sac İmalatları (C): 76.563,33 kg (%60)

Kazan ve Yakıt Tankı Sac İmalatları (D): 14.094,81 kg (%15)

Su Deposu Sac İmalatları (E): 7.400,00 kg (%60)

Yangın Dolabı Sac İmalatları (F): 1.993,73 kg (%60)

Soğutma Grubu Sac İmalatları (G): 15.100,00 kg (%80)

Elektrik Kablo Taşıma Tavası Sac İmalatları (H): 37.422,60 kg (%70) şeklinde olduğunu,

Bu durumda ödemeye esas alınacak sac miktarının;

Çelik boru miktarı (A) = 5.064,67

Sac kapı kasası (B) = 25.728,85

Havalandırma Tesisatı Galvanizli Sac İmalatları(C): $76.563,33 \times 0,60 = 45.938,00$,

Kazan ve Yakıt Tankı Sac İmalatları (D) : $14.094,81 \times 0,15 = 2.114,22$

Su Deposu Sac İmalatları (E) : $7.400,00 \times 0,60 = 4.440,00$

Yangın Dolabı Sac İmalatları (F) : $1.993,73 \times 0,60 = 1.196,24$

Soğutma Grubu Sac İmalatları (G) : $15.100,00 \times 0,80 = 12.080,00$

Elektrik Kablo Taş. Tava Sac İmalatı (H) : $37.422,60 \times 0,70 = 26.195,82$

Olmak üzere toplam 122.757,79 kg olduğunu,

Bu değerlerin metraj sonucu olduğunu, analiz değerleriyle çarpılarak fiyat farkına esas değerlerin bulunması gerektiğini,

Yine aynı şekilde mekanik tesisatında daha önceden hesaplanmayan çeşitli demir işleri ile ilgili imalat miktarlarının ise yazı ekinde belirtilen metrajlardan da anlaşılacağı üzere icmal olarak;

Demir profil ve ferfore konsol ile ayak imalatları: 21.879,00 kg (%100) (J) (mekanik tesisat imalatlarının altyapısını oluşturan taşıyıcı profiller olduğundan oranın %100 alındığını, porsantajda olmadığını,)

Radyatör ve fan-coil imalatları (K) : 12.048,50 kg (%55) şekilde hesaplanması gerektiğini, bu durumda metrajlanmış ödemeye esas alınacak çeşitli demir işleri miktarının:

Demir profil ve ferfore konsol ayak imalatları: $21.879,00 \times 1,00 = 21.879,00$

Radyatör ve fan-coil imalatları : $12.048,50 \times 0,55 = 6.626,67$

Olmak üzere toplam 28.505,67 kg olduğunu,

Böylelikle ödemeye esas alınması gereken fiyat farkı hesabının:

Sac ve Çelik Boru Fiyat Farkı Hesabı:

Malzeme miktarı: $122.757,79 \times 1.265 = 155.058 \text{ kg}$

$F = (m \times P_o) \times [(P_n - P_o) / P_o] - [0.90 \times (T_n - T_o) / T_o]$

$F = (155.058.00 \times 901,00) \times [(1.179,00 - 901,00) / 901,00] - [0.90 \times (16.962,16 - 10.415,76) / 10.415,76] = 43.099.68 \text{ TL}$

Çeşitli Demir İşleri Fiyat Farkı Hesabı:

Malzeme Miktarı: 28.505,67 x 1.155 = 32.924 kg

$F = (m \times P_o) \times [(P_n - P_o) / P_o] - [0.90 \times (T_n - T_o) / T_o]$

$F = (32.924,00 \times 996,00) \times [(1.166,00 - 996,00) / 996,00] - [0.90 \times (16.962,16 - 10.415,76) / 10.415,76] = 5.594,36 \text{ TL}$

Fiyat farkı Toplamı: 43.099,68 + 5.594,36 = 48.694,04 TL

KDV Miktarı: 40.890,21 TL x 0.18 = 8.764,92 TL

Ödemeye Esas Toplam = 57.458,96 TL olduğunu,

Yukarıda açıklanan esaslar ve hesaplar nedeniyle İlam'a esas fazla ödeme tutarının; 66.090,00 TL (KDV Dahil) – 57.458,96 TL (KDV Dahil) = 8.631,04 TL olması gerektiğini,

Fiyat farkı uygulamasında imalatların analiz değerleri ile değerlendirilmesi gerekirken metraj sonucu çıkan değerler üzerinden hesap yapılmış olup, çeşitli demir işleri imalat miktarları 1.155 ile profil ve sac imalatlar 1.265 ile çarpılarak çıkan değerler fiyat farkına esas miktar olarak alınması gerektiğini,

Bu durumda kesin hakedişte yapılan hesaplamalar sonucu müteahhidin 181.405,89 TL alacaklı durumda olduğunu, fazla ödeme miktarı olan 8.631,04 TL'nin kesin hesap alacağı olan ancak ödenek yetersizliği nedeniyle ödenemeyen ve yüklenicinin feragat ettiği değerden çok az olup her hangi bir kamu zararı olmadığını görüldüğünü belirterek tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmiştir.

Başsavcılık karşılımasında; "Adı geçen dilekçesinde ilamın 9'uncu maddesinde tazmine hükmedilen meblağın mevzuatına uygun olarak ödendiğini, fiyat farkının hesaplanmasında bir hata bulunmadığını belirterek, hakkında verilen tazmin hükmünün kaldırılmasını talep etmektedir.

Dilekçede ortaya konulanlar adı geçen in temyiz talebinin kabulü ile verilen tazmin hükmünün kaldırılmasına karar verilmesinin uygun olacağı mütalâa olunmaktadır.” şeklinde görüş bildirmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Kapsamındaki Yapım İşlerinde Beklenmeyen Fiyat Artışları Nedeniyle Uygulanacak İlave Fiyat Farkı Esasları'nın “Uygulama esasları” başlıklı 6. maddesinin (4). bendinde; “İlave fiyat farkı hesabında esas alınacak malzeme miktarı, işin onaylı projesine göre fiilen yapılan işin metrajı hesaplanarak bulunur. Bu miktar, işin projesine göre yapılması gereken miktarı geçemez.” denilmektedir.

Dilekçede özetle, Kararnamenin bu hükmü gereği çelik boru imalatının, idare onaylı metraj'da 142.961,00 değil 152.169,50 kg olduğu, 27.083,00 kg olan sac imalatının ise hakediş itibariyle imalatının tamamlandığı, bu miktardan miktarın % 5'i olan 1.354,15 kg'ın çıkarılması suretiyle bulunan 25.728,85 kg'ın fiyat farkına esas miktar olduğu bildirilmişse de;

Hakediş'te ilerleme yüzdesi % 5 olan imalatların tamamı yapılmış ise yapılan imalatlar hakedişe eksik yazılmış, ilerleme yüzdesi eksik hesaplanmıştır.

Ayrıca yapılan imalatlar, anahtar teslimi götürü bedel işlerde projesine göre kontrol edilir, metraj ölçümü yapılır ve buna göre ilerleme yüzdesi olarak hakedişte yer alır.

Yukarıda yapılan açıklamalar nedeniyle bu yönde yapılan itirazların kabulü mümkün değildir. Kaldı ki, bu açıklamalar doğru kabul edilse dahi fazla ödeme miktarı, belirtilen ölçüde azalmayacaktır. Çünkü dilekçede mekanik ve elektrik tesisatı imalatlarının hesabı yapılarak malzeme miktarı belirlenmiş, hesaplanan miktarın çok büyük kısmını bu imalatların malzemeleri oluşturmuştur. Oysa tazmin hükmüne ilişkin hesaplama 3 numaralı hakedişte yer alan, idarenin ve

yüklenicinin birlikte imzaladıkları değerler üzerinden yapılmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 40. maddesinde; "Yüklenicinin geçici hakedişlere itirazı olduğu takdirde, karşı görüşlerinin neler olduğunu ve dayandığı gerekçeleri, idareye vereceği ve bir örneğini de hakediş raporuna ekleyeceği dilekçesinde açıklaması ve hakediş raporunun "idareye verilentarihli dilekçemde yazılı ihtirazı kayıtlı" cümlesini yazarak imzalaması gereklidir. Eğer yüklenicinin, hakediş raporunun imzalanmasından sonra tahakkuk işlemi yapılmıncaya kadar, yetkililer tarafından hakediş raporunda yapılabilecek düzeltmelere bir itirazı olursa hakedişin kendisine ödendiği tarihten başlamak üzere en çok on gün içinde bu itirazını dilekçe ile idareye bildirmek zorundadır. Yüklenici itirazlarını bu şekilde bildirmediği takdirde hakedişi olduğu gibi kabul etmiş sayılır." hükmü yer almaktadır.

Şartnamedeki bu hükme göre, yüklenicinin itiraz etmediği hakedişler için sonradan bir talepte bulunması mümkün değildir. Nitekim konuya ilişkin (Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 08.07.2004 tarih ve 2003/4572 E ve 2004/3831 K sayılı Kararı gibi) yargı kararlarında da itiraz edilmeyen hakedişler için fiyat farkı talep etme hakkının düştüğüne hükmedilmiştir.

Buna göre, yüklenicinin itiraz kaydı bulunmayan hakedişler için, sonradan fiyat farkının eksik hesaplandığı iddiasında bulunması mümkün değildir. Aynı şekilde hakediş bünyesinde hesabı yapılmayan bu malzemelerin ilam çıktıktan sonra yeniden hesaplanması da söz konusu değildir. Çünkü yüklenici hakedişi bu anlamda itirazi kayıtlı değil sadece zayıt verilmemesine ilişkin itirazi kayıtlı imzalamıştır. Dolayısıyla, yapılan açıklamaların fiyat farkı uygulaması açısından geçerliliği yoktur.

İlave olarak, yüklenicinin 181.405,89 TL alacağından feragat

ettiğine ve tazmin hükmolunan tutarın bu tutarın çok altında olması nedeniyle kamu zararı oluşmadığına yönelik itirazların da kabulü mümkün değildir. Çünkü sözleşme bedeli 24.499.000,00 TL olup anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen söz konusu iş için 4734 sayılı Kanununun 24. maddesi uyarınca sözleşme bedelinin % 10'una kadar iş artışı yapılabilmektedir. Söz konusu iş için iş artışıyla birlikte toplam sözleşme bedeli 26.929.000,00 TL olup bu bedel yükleniciye ödenmiştir. Yapılan yasal iş artışının üzerindeki imalat bedelinin ödenmesi zaten mümkün değildir. Kaldı ki bu konunun İlam hükmüne ilişkin konuyla bağlantısı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu anlamda bir mahsuplaşma mümkün değildir.

Bu itibarla, dilekçi iddialarının reddi ile 43 sayılı İlam'ın 9. maddesi ile 66.090,00 TL'ye ilişkin olarak verilen tazmin hükmünün TASDİKİNE,

Karar verildiği 20.01.2015 tarih ve 39927 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.